

Názov projektu	Etické hodnoty a kritické myslenie v školskej komunite
Odkaz na webovú stránku	https://www.sosake.sk/index.php/projekty/rozvojovy-projekt-eticke-hodnoty-a-kriticke-myslenie-v-skolskej-komunite
Téma	Etika v médiách a komunikácií

Etika v mediálnom prostredí a komunikácii sa týka súboru princípov a hodnôt, ktoré určujú správne a nežiaduce správanie využívania médií a procesov komunikácie. Ide o súbor pravidiel, normatívnych postupov a hodnôt, ktoré formujú spôsob, akým médiá prezentujú informácie, a aké sú očakávania v komunikačných procesoch. Etika v mediálnom a komunikačnom prostredí zahŕňa zásady ako je objektivita, pravdivosť, zodpovednosť, rešpekt k súkromiu, férovosť a transparentnosť, ktoré majú za cieľ podporovať integritu, dôveryhodnosť a morálnu zodpovednosť pri vytváraní, prezentácii a šírení informácií, ako aj pri interpersonálnych a hromadných komunikačných procesoch. Etické smernice v tejto oblasti majú za úlohu zabezpečiť, aby médiá a komunikačné aktivity rešpektovali práva jednotlivcov, nešírili klamstvá alebo dezinformácie a aby prispievali k racionálnemu a objektívnemu dialógu v spoločnosti.

Význam prezentácie pravdivých informácií v médiách je kritickým pilierom, ktorý ovplyvňuje nielen dôveru verejnosti voči médiám, ale aj formovanie zdravého a informovaného spoločenského diskurzu.

Hlavné body:

Dôveryhodnosť a dôvera verejnosti

Dôveryhodnosť médií: Prezentácia pravdivých informácií je základným kameňom pre dôveryhodnosť médií. Dôveryhodné médiá získavajú dôveru verejnosti a sú vnímané ako zdroj spoľahlivých informácií.

Dôvera verejnosti: Kvalitné a pravdivé informácie vytvárajú základ pre dôveru verejnosti v médiá. Ľudia sa spoliehajú na médiá, aby im poskytnú relevantné a pravdivé informácie o udalostiach a témach, ktoré sa týkajú ich životov.

Formovanie verejnej mienky

Vplyv na verejnú mienku: Médiá majú schopnosť ovplyvňovať názory a postoje verejnosti. Prezentácia pravdivých informácií pomáha vytvárať informovanú verejnú mienku, založenú na faktoch a nie na dezinformáciách.

Zodpovedné rozhodovanie: Správne informácie umožňujú ľuďom robiť informované rozhodnutia, či už ide o politické hlasovanie, zdravotné rozhodnutia alebo spotrebiteľské správanie.

Ochrana demokracie a spoločenská stabilita

Demokratické princípy: Pravdivé informácie sú nevyhnutné pre fungovanie demokracie. Verejnosť potrebuje pravdivé informácie na to, aby mohla riadne hodnotiť činnosť vlády a účinným spôsobom sa zúčastňovať na politických rozhodnutiach.

Stabilita spoločnosti: Kvalitné a pravdivé informácie prispievajú k stabilite spoločnosti. Nefunkčné informácie môžu vyvolávať napätie, konflikty a nedôveru v spoločenskom prostredí.

Etické povinnosti médií

Zodpovednosť médií: Médiá majú etickú povinnosť prezentovať pravdivé informácie svojim čitateľom, poslucháčom alebo divákovi. Toto zodpovedné správanie sa odzrkadľuje v ich vplyve na spoločnosť.

Transparentnosť a integrita: Prezentácia pravdivých informácií vyžaduje transparentnosť a integritu médií. Zodpovedné spravodajstvo zahŕňa riadne overovanie faktov a vyhýbanie sa šíreniu dezinformácií.

Etický prístup k ochrane súkromia jednotlivcov je dôležitou súčasťou práce médií a komunikácie, ktorá vyžaduje rešpektovanie a ochranu osobných údajov a súkromia ľudí

Právo na súkromie: Jednotlivci majú právo na súkromie a ochranu svojich osobných informácií. Médiá majú etickú povinnosť rešpektovať toto právo a minimalizovať zverejňovanie súkromných údajov, ak nie sú v súlade so zásadami verejného záujmu.

Ochrana dôstojnosti: Spravodajstvo a komunikácia by mali rešpektovať dôstojnosť jednotlivcov, vyhýbať sa zneužívaniu či manipulácii s ich osobnými príbehmi alebo citlivými informáciami.

Etické spravodajstvo a vyvážený prístup

Etika získavania informácií: Médiá by mali dodržiavať etické postupy pri získavaní informácií, a to vrátane súhlasu na zverejnenie citlivých údajov a dodržiavania etických štandardov pri práci s informačnými zdrojmi.

Vyvážený prístup: Etické médiá sa snažia nájsť rovnováhu medzi právom verejnosti na informácie a súkromím jednotlivcov. Uvažujú o dôsledkoch zverejnenia informácií na súkromie a verejný záujem.

Ochrana zraniteľných skupín a citlivých informácií

Zraniteľné skupiny: Ochrana súkromia je osobitne dôležitá pri spravodajstve a komunikácii týkajúcej sa detí, obetí zločinu alebo ľudí zraniteľných v dôsledku svojho postavenia v spoločnosti.

Citlivé informácie: Etické médiá sa vyhýbajú šíreniu citlivých informácií, ktoré by mohli spôsobiť škodu jednotlivcom alebo by boli bezdôvodne zverejnené.

Transparentnosť a etické zásady

Transparentnosť v spracovaní informácií: Ochrana súkromia si vyžaduje transparentnosť v tom, ako médiá získavajú, spracúvajú a zverejňujú informácie.

Dodržiavanie etických noriem: Etický prístup k ochrane súkromia si vyžaduje dodržiavanie noriem a etických kódexov, ktoré chránia súkromie jednotlivcov a zároveň zabezpečujú slobodu prejavu a právo na informácie. Je dôležité nájsť rovnováhu medzi slobodou informácií a zárukou ochrany súkromia a dôstojnosti jednotlivcov.

Vplyv dezinformácií na spoločnosť a verejnú mienku je významný a môže mať niekoľko dôsledkov:

Dôvera a dôveryhodnosť médií: Dezinformácie môžu oslabiť dôveru verejnosti v médiá, keďže ľudia môžu stratiť vieru v zdroje informácií a získať pocity o ich objektivite a spoľahlivosti.

Polarizácia a konflikty: Dezinformácie môžu podnecovať polarizáciu spoločnosti a vytvárať konflikty medzi rôznymi skupinami ľudí, pretože odlišné interpretácie skutočnosti môžu viesť k rivalite a konfrontácii.

Roztrieštenie verejnej diskusie: Keďže dezinformácie môžu zamieňať fakty a zavádzať, môžu narušiť diskusiu a názorovú výmenu, čo bráni tvorbe informovaného názoru.

Politické a spoločenské rozhodnutia: Falošné informácie môžu ovplyvniť politické rozhodnutia a verejnú politiku, čo môže mať ďalekosiahle následky na spoločnosť.

Psychologické dopady: Dezinformácie môžu mať negatívne psychologické účinky na ľudí, spôsobujúc zmätok, nedôveru alebo pocit beznádeje ohľadom dostupnosti spoľahlivých informácií.

Zdravotné dôsledky: V prípade, že ide o dezinformácie týkajúce sa zdravia alebo liečby, môžu mať vážne dôsledky na verejné zdravie a spôsobiť neprimerané konanie ľudí voči ich zdraviu.

Je dôležité bojovať proti dezinformáciám prostredníctvom kritického myslenia, vzdelávania verejnosti o identifikácii falošných informácií a podporou spoľahlivých informačných zdrojov. Zlepšenie médií a dôveryhodnosť zdrojov informácií môže tiež pomôcť zmierniť ich negatívny vplyv na spoločnosť.

Návrhy na zlepšenie dodržiavania etických princípov v mediálnom prostredí by mohli zahŕňať nasledovné opatrenia:

Vzdelávanie a osvetové kampane: Podpora vzdelávania a osvetu v oblasti mediálnej gramotnosti a kritického myslenia, aby verejnosť vedela identifikovať dezinformácie a rozpoznávala etické problémy v mediálnom obsahu.

Posilnenie profesionálneho kódexu: Aktualizácia a posilnenie profesionálnych etických kódexov pre novinárov a mediálne spoločnosti s jasnými smernicami a normami správania.

Nezávislé monitorovanie: Vytvorenie nezávislých orgánov alebo komisií, ktoré budú monitorovať dodržiavanie etických noriem a kódexov a konať pri ich porušovaní.

Transparentnosť vlastníctva médií: Zlepšenie transparentnosti vlastníctva médií, aby verejnosť mala lepší prehľad o vlastníkoch a ich vplyve na obsah.

Podpora pluralizmu: Podpora rôznorodosti hlasov a perspektív v mediálnom prostredí, čo môže zvýšiť objektivitu.

Vylepšenie samoregulácie: Posilnenie úlohy samoregulácie médií a komunikačných spoločností, ktoré by mali byť aktívne vo vyriešení etických otázok a konfliktov.

Zodpovednosť sociálnych médií: Požiadavka na zvýšenú zodpovednosť sociálnych médií v rámci kontroly obsahu, ochrany súkromia a boja proti dezinformáciám.

Tieto návrhy by mohli prispieť k lepšiemu dodržiavaniu etických princípov v mediálnom prostredí, podporiť transparentnosť, dôveryhodnosť a zodpovednosť médií a zvýšiť dôveru verejnosti voči mediálnym zdrojom.

Zdroje:

- (1) [Marta Rejková, Marianna Takáčová, Občianska náuka pre 1. ročník odborných učilíšť](#)
- (2) <https://www.mba-strategy.sk/files/Dokumenty/etiketa.pdf>
- (3) <https://www.sensa-shop.sk/obrazkove-karticky-slusne-spravanie/>

1. Vypracovala (meno, priezvisko)	Mgr. Zuzana Černická
2. Dátum	12.01.2024
3. Podpis	
4. Schválila (meno, priezvisko)	RNDr. Jana Vargová – riaditeľka školy
5. Dátum	12.01.2024
6. Podpis	